

Чорнагаловы шчыгел – птушка 2018 года

Чым адметная гэтая маленькая яркая птушка? Што ёй пагражае і як мы можам ёй дапамагчы?

Знаёмімся са шчыгелам!

Гэта стракатая невялікая птушка: пярэдняя частка галавы чырвоная, скроні белыя, а макаўка і патыліца – чорныя. У палёце шчыгела можна пазнаць па белым надхвосці і жоўтых палосках на крылах. Маладыя шчыгелы без чырвонага колеру на галаве. Шчыгел – не пералётная птушка, яна круглы год жыве на тэрыторыі Беларусі.

Як адрозніць самца ад самкі?
Чырвоная плямка на галаве ў самкі крыху меншая.

Сваякі шчыгела
У Беларусі шчыгел мае шмат сваякоў – зелянушак, чыжоў, берасцянок і іншых уяроўкоў.

Меню шчыгела
Якія расліны вабяць шчыгелаў найбольш? Найперш гэта лопух, чартапалох і асот, насеннем якіх яны могуць частавацца нават ўзімку. Нічога, што яно хаваецца ў калючках! Вострая моцная дзюба дапамагае шчыгелу харчавацца без праблем. А яшчэ ім даспадобы дзьмухавец, трыпутнік, конскае шчаўе, лебядка і многія іншыя віды пустазелля. Вясной і ўлетку шчыгелы здабываюць насякомых для сябе і птушанят. Тля – іх улюбёны далікатэс.

Пра што спявае шчыгел?
Відаць, пра прыгажосць і разнастайнасць свету. Спеў шчыгела меладыйны і звонкі, а варыяцый песняў шчыгела вылучаюць больш за 20.

Шчыгел у лічбах

- 13** см – даўжыня цела
- 20** г – маса
- 14** гадоў – столькі, паводле дадзеных калыцання, жывуць шчыгелы-старажылы!
- 190** тысяч пар шчыгелаў жыве ў Беларусі

Зазірнем у гняздзечка
Гняздо шчыгела падобнае да місачкі, дбайна змайстраванай з моху, лішайнікаў і павуціны і высцеленае ўсярэдзіне пухам з раслінаў. Самачка будзе яго ў кронах дрэваў у парках, садах, ля дарог і на ўзлесках.

- 4-5** яек у кладцы
- 2** тыдні самка іх высеждае
- 2** тыдні ў гнязде выкармливаюцца птушанят

- 1** тыдзень бацькі кормяць птушанят пасля вылету з гнязда
- 2** вывадкі паспявае вывесці пара шчыгелюў за красавік-ліпень!

Малады шчыгел

Берасцянка - сваякі шчыгела

Што пагражае шчыгелу?

Выкошванне хмызоў і пустазелля пакідае шчыгелаў без корму ўзімку, а татальнае абразанне дрэваў і скарачэнне плошчы зялёных зонаў у гарадах – без месцаў для гнездавання. **Як дапамагчы?** Па магчымасці пакідаць лапікі зямлі з пустазеллем, не выкошваць усё "пад нуль". Рабіць кветнікі з астравымі і іншымі складанакветкавымі дэкаратыўнымі кветкамі: яны ўпрыгожаць тэрыторыю, а шчыгелы змогуць частавацца іх насеннем.

Свойскія і бадзяжныя каты ловаць дарослых птушак, знішчаюць гнёзды з яйкамі ці малымі птушанятамі. **Як дапамагчы?** Каб шчыгел паспеў уратавацца, павесь на ката ашыінік са званочкам-балабончыкам: ён папярэдзіць пра небяспеку.

Шклянныя шыбы могуць быць смяротнай небяспекай для шчыгела. Птушкі не заўважаюць празрыстай паверхні, сутыкаюцца з ёй на вялікай хуткасці і разбіваюцца. **Як дапамагчы?** Каб шчыгел заўважыў перашкоду, змясці на шыбах адмысловыя налепкі ў выглядзе сілуэтаў драпежных птушак.

КОНКУРСЫ

Чым шчыгел снедае?

Адлюструй у сваіх малюнках птушку года і яе рацыён! На конкурс прымаюцца працы, выкананыя ад рукі фарбамі ў розных тэхніках.

Падрабязную інфармацыю і ўмовы конкурсаў можна знайсці на www.ptushki.org/bird2018
Свой малюнак дашлі да 1 ліпеня 2018 года на адрас вул. Парніковай, 11, пам. 4, Мінск, 220114, Беларусь.

Птушка-арт

5 чэрвеня – у Сусветны дзень аховы навакольнага асяроддзя – прапануем праявіць сваю фантазію на дварэ! Збяры як мага больш чалавек, каб скласці з усіх удзельнікаў сілуэт птушкі года, а яго фотаздымак дашлі нам на скрыню ptushkahoda@ptushki.org з пазнакай тэмы "Птушка-арт".

Увага: шукаем Шчыгелаў і Шчагловых!

Знайдзі Шчыглікаў і Шчыгельскіх сярод сваіх знаёмых і блізкіх! Калі хтосьці з іх носіць прозвішча Шчыгел, Шчыгол, Шчыгельскі, Шчыглоў, Шчыглік, Шчаглоўскі ці іншае вытворнае ці падобнае да назвы Птушкі 2018 года – віншваем! Сёлетга гэтая асоба можа стаць сябрам АПБ на год бясплатна. Падрабязнасці на ptushki.org.

Важна!

На кожнай конкурснай рабоце абавязкова пазнач:

- назву конкурсу;
- імя і прозвішча аўтара;
- узрост;
- дакладны адрас і тэлефон аўтара;
- імя і прозвішча кіраўніка клуба АПБ "Крылаты дзюб" ці іншага гуртка (калі аўтар з'яўляецца ўдзельнікам якога-небудзь гуртка).

Усе пераможцы атрымаюць дыпламы і прызы.

Работы аўтарам не вяртаюцца. АПБ пакідае за сабой права выкарыстоўваць іх для публікацыі ў сваіх выданнях з пазнакай аўтарства, а малюнкi, творчыя вырабы, фота – паказваць на выставах.

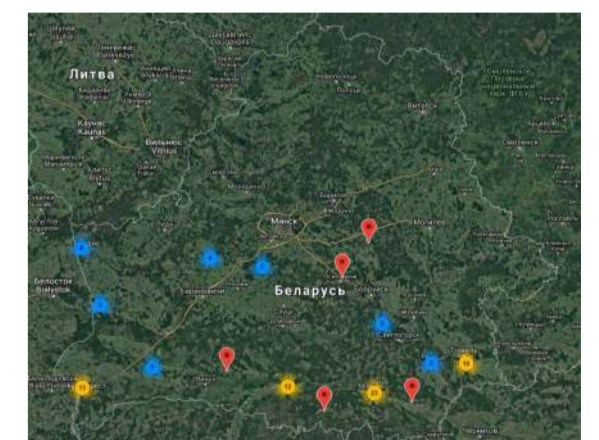
Сустрэў птушку года?

Сфатаграфуй яе і занясі сваё назіранне ў базу дадзеных flora fauna.by.

Усе сустрэчы са шчыгеламі адлюструюцца на адмысловай карце.

Дзякуй усім, хто заносіў у базу дадзеныя пра свае сустрэчы з Птушкай 2017 года – жаўруком-смяцохам.

За ўвесь час працы партала ў базу занесена 93 назіранні жаўрукоў-смяцохоў! Найбольш месцаў, дзе жыве гэтая птушка, выявілі: Андрэй Шэўчык (13 назіранняў), Дзяніс Кіцель (11), Сямён Лёвы (10), Сяргей Бандарэнка, Андрэй Прыгун і Лідзія Барысава (па 7 назіранняў).

Вось як выглядае карта сустрэч з жаўрукамі-смяцохамі

Дзякуючы парталу flora fauna.by мы зарэгістравалі гэты рэдкі від птушкі ў новых месцах Беларусі: у Гродна, у Асіповіцкім, Бярэзінскім, Светлагорскім, Уздзенскім і Рэчыцкім раёнах. Раней жаўрук-смяцох сустракаўся і на Віцебшчыне, але выглядае на тое, што ён там больш не жыве.

Карта рассялення жаўрукоў-смяцохоў з Чырвонай кнігі Рэспублікі Беларусь 2015 года выдання

